

Результатом такої системи дій стане оптимізація матеріальних і фінансових витрат на проведення судових товарознавчих експертиз.

### **Список використаних джерел**

1. Про судову експертизу: Закон України від 25.01.1994 р. № 4038-XII. Дата оновлення: 17.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (дата звернення 25.10.2019).

2. Пиріг І.В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : монографія. Дніпропетровськ: Держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.

3. Сегай М.Я. Типология экспертных задач. *Криминалистика и судебная экспертиза*. Киев, 1988. № 37. С. 9-18.

***Неня Олена Володимирівна,***

начальник 1-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії криміналістичної та спеціальної техніки Державного науково-дослідного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

***Березненко Наталія Михайлівна,***

провідний науковий співробітник 2-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії криміналістичної та спеціальної техніки Державного науково-дослідного інституту МВС України, кандидат технічних наук, доцент

### **ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЗАХИСНИХ ЗАСОБІВ ТА ПРИСТОСУВАНЬ НА МІСЦІ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ**

Як джерело доказової інформації – речові докази (знаряддя та засоби вчинення злочину, предмети та інші об'єкти (у тому числі мікрооб'єкти) слідової інформації тощо), часто мають першочергове значення для розкриття злочину і розшуку злочинців, для викриття або, навпаки, реабілітації обвинуваченого.

З огляду на це важливим аспектом під час проведення досудового розслідування, для максимального збереження та захисту криміналістично-

значущої інформації (у тому числі речових доказів) і місця їх знаходження (у тому числі передбачуваного місця) від негативних чинників як суб'єктивного так і об'єктивного характеру, а також з метою попередження їх підміни, знищення тощо сторонніми особами, необхідні спеціальні засоби та пристосування, які обмежать як вплив на них, так і доступ до них.

Для вирішення питання захисту та збереження криміналістично-значущої інформації й обмеження доступу до неї та місцевості де вона знаходиться, як закордонні, так і вітчизняні криміналісти використовують різноманітні захисні засоби та пристосування. До таких технічних засобів та пристосувань можна віднести мобільні намети, тенти, огорожувальні (портативні) паркани та захисні екрани.

На теперішній час на оснащенні підрозділів криміналістичного забезпечення органів досудового розслідування Національної поліції України відсутні сучасні засоби та пристосування для збереження криміналістично-значущої інформації під час проведення слідчих (розшукових) дій.

Тому питання створення таких засобів є дуже актуальним.

Задля вирішення цього питання Державним науково-дослідним інститутом МВС України проводилася науково-дослідна робота з вивчення можливостей створення технічних засобів забезпечення збереження криміналістично-значущої інформації під час проведення слідчих розшукових дій «Захист – К».

Аналіз таких захисних засобів та пристосувань як вітчизняного, так і закордонного виробництва показав, що вони є дуже різноманітними. Так, захисні намети можуть бути дуже простими у використанні, які можна легко встановити за лічені хвилини [1, 2], і, навіть, одноразового використання. У більш складних наметів за конструкцією, як правило, передбачено наявність з'ємних бокових стінок [3, 4]. Багатофункціональні і складні за конструкцією та оснащенням намети [5] забезпечують не тільки умови для проведення досліджень, зокрема виявлення різноманітних слідів із застосуванням ціаноакрилату, виявлення відбитки пальців на великих предметах, а й можуть доповнюватися спеціальними конструктивними та технологічними рішеннями, для забезпечення реалізації спеціальних вимог до них (наприклад, екрануючим покриттям тканини для ізоляції пристроїв бездротового зв'язку (смартфонів, планшетів, пристроїв GPS тощо).

Типорозміри парканів, залежать не тільки від їх складності за конструкцією та оснащення, а й завдань, які вирішуватимуться за їх допомогою. Зустрічаються наступні типорозміри: 3х3; 3х4,5; 3х6; 4х4 і, навіть, 7х7 та 9х9. Найбільш функціональною висотою бічних стінок намету вважається – 2 – 2,5 м.

Що стосується захисних екранів, то найчастіше зустрічаються екрани прямокутної форми, які мають, як правило, ширину – 1800 мм та висоту – 1000 мм. Окремі з них мають здатність розкладатися (нарощувати висоту) до 2000 мм. Вага таких наметів зазвичай становить 7,0–7,5 кг.

Конструкція окремих екранів передбачає зручні розтяжки на липучці з боків для можливості з'єднання кількох таких екранів (елементів) для можливості утворення периметру – повністю закритого простору на відкритій місцевості. Також більшість з екранів мають світловідбиваючі смуги, що забезпечують видимість розташування проведення слідчих дій у темний час доби, а також розпізнавальний напис «ПОЛІЦІЯ».

Суттєво відрізняється конструкція захисного екрану «Instant Canopy Pro-2008» (Великобританія) яка ґрунтується на системі «автоматичного відкривання» [6].

За результатами аналізу також можна представити загальні техніко-експлуатаційні показники наметів та захисних екранів.

Намети та захисні екрани складаються із каркасу та покриття. Каркас, як правило виготовляють з круглого алюмінієвого чи сталевого профілю з порошковим покриттям (для забезпечення стійкості до корозії), інколи з ПВХ профілю. Товщина стінки профілю, розміри його перетину можуть варіюватися у залежності від фізико-механічних показників матеріалу та його ваги, а також вимог до ергономічних характеристик захисних пристосувань.

Покриття наметів та екранів, як правило, виготовляються з тканини на основі поліестру з полівінілхлоридним чи поліуретановим покриттям для забезпечення водовідштовхувальних властивостей або іншої тканини з аналогічними характеристиками щільністю 500 г/м<sup>2</sup>, для захисних екранів щільність тканини може бути меншою. Матеріал покриття для наметів, зазвичай, має сонцезахисні властивості.

Конструкція каркасу та з'єднувальні пристосування забезпечують швидкий багаторазовий монтаж без втрат технічних можливостей.

З'єднання каркасу з покриттям відбуватися з використання надійних кнопок або липучок (багаторазового використання).

Кріплення наметів до горизонтальних поверхонь (грунту або твердих покриттів) може забезпечуватися спеціальними пристосуваннями на кшталт шнекових анкерів (за потреби з полімерними дюбелями).

Для забезпечення зручного транспортування та перенесення захисних пристосувань до їх складу входить чохол-сумка для транспортування.

Використання захисних засобів значною мірою удосконалив та підвищив ефективність робіт з пошуку криміналістично-значущих об'єктів при проведенні слідчих (розшукових) дій слідчими підрозділами НПУ.

### Список використаних джерел

1. Одноразовая палатка URL:  
<https://www.forensicmag.com/products/disposable-crime-scene-tent> (дата  
звернення 17.09.2019).
2. Speed Tent 300 Speed Tent 270 5SF (2.7m x 2.7m x 2m) URS:  
<http://www.waproducts.co.uk/proddetail.php?prod=b20399>] (дата  
звернення 07.08.2019).

3. Scene Guard Scene Cover Tent 10 ft (Steel Frame) URL: [https://translate.googleusercontent.com/translate\\_c?depth=2&hl=uk&prev=search&rurl=translate.google.com&sl=en&sp=nmt4&u=http://www.sirchie.com/scene-guard-scene-cover-tent-10-ft-x-10-ft-steel-frame.html&xid=17259,15700022,15700043,15700124,15700149,15700168,15700173,15700186,15700190,15700201&usg=ALkJrhjMTDlWJjJ6hlFgwWvS7R\\_rLiXVw#.W0Sly9QS-9I](https://translate.googleusercontent.com/translate_c?depth=2&hl=uk&prev=search&rurl=translate.google.com&sl=en&sp=nmt4&u=http://www.sirchie.com/scene-guard-scene-cover-tent-10-ft-x-10-ft-steel-frame.html&xid=17259,15700022,15700043,15700124,15700149,15700168,15700173,15700186,15700190,15700201&usg=ALkJrhjMTDlWJjJ6hlFgwWvS7R_rLiXVw#.W0Sly9QS-9I) (дата звернення 07.08.2019).

4. Защитный тент URL: [https://www.amazon.com/dp/B01F6YE8WK/ref=sspa\\_dk\\_detail\\_7?psc=1&pd\\_rd\\_i=B01F6YE8WK&pd\\_rd\\_w=ASmRa&pf\\_rd\\_p=21517efd-b385-405b-a405-9a37af61b5b4&pd\\_rd\\_wg=GurPm&pf\\_rd\\_r=3HG584RVAE1MBDTDX875&pd\\_rd\\_r=ac6540be-1a60-11e9-8448-d7e517c085e3](https://www.amazon.com/dp/B01F6YE8WK/ref=sspa_dk_detail_7?psc=1&pd_rd_i=B01F6YE8WK&pd_rd_w=ASmRa&pf_rd_p=21517efd-b385-405b-a405-9a37af61b5b4&pd_rd_wg=GurPm&pf_rd_r=3HG584RVAE1MBDTDX875&pd_rd_r=ac6540be-1a60-11e9-8448-d7e517c085e3) (дата звернення 07.08.2019).

5. Kryminalistyczne namioty URL: <http://clkp.policja.pl/clk/aktualnosci/123160,Walidacja-namiotu-do-ujawniania-sladow-daktyloskopijnych-na-przedmiotach-duzogat.html> (дата звернення 09.08.2019).

6. Судебные палатки URL: <http://www.tents4work.co.uk/forensics> (дата звернення 17.09.2019).

*Нікіта Алеся Георгіївна*, завідувач  
сектору товарознавчих та  
гемологічних досліджень відділу  
товарознавчих, гемологічних,  
економічних, будівельних, земельних  
досліджень та оціночної діяльності  
Запорізького НДЕКЦ МВС

## **АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ БДЖОЛИНИХ СІМЕЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ**

В рамках кримінальних проваджень часто виникає необхідність у проведенні товарознавчої експертизи. Товарознавча експертиза охоплює найрізноманітніший асортимент товарів, сировини, обладнання, живих тварин, ліків.

Однією із особливостей проведення судової товарознавчої експертизи за матеріалами кримінальних проваджень є відсутність об'єктів дослідження у деяких випадках. Як вихідні дані для дослідження використовуються відомості, що знаходяться у матеріалах провадження (протоколах допитів і пояснень підозрюваних, потерпілих, свідків тощо) [1]. Отже об'єктивний та повний висновок експерта можливий за умови, що органи досудового розслідування зможуть надати експерту всі необхідні вихідні дані. Але у зв'язку із різноманітністю товарів, сировини, обладнання, живих тварин іноді